

Övergripande strategi för ökad sysselsättning genom studier eller arbete

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av kommunfullmäktige 2025-01-13 § 2

Senast ändrad av kommunfullmäktige

2025-01-13

Giltighet

Gäller från och med 2025-01-13

Gäller till och med 2027-12-31

Förvaltningskap¹

Inom kommunstyrelsens ansvarsområde

Kategori

- Inriktningsdokument

¹ Förvaltningskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

Förord	4
Inledning	5
Syfte.....	5
Strategisk inriktning	6
Strategiområde 1	6
Strategiområde 2	6
Målbild	6
Målgrupp.....	7
Unga 16 – 19 år.....	7
Unga 20 – 29 år.....	7
Vuxna 30 – 65 år som har försörjningsstöd.....	7
Styrdokument	8
Agenda 2030.....	8
Kommunplan 2023 – 2026 Trygghet och framtidstro	8
Skollag (2020:800)	9
Socialtjänstlag (2001:453).....	9
Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	10
Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	10
Övergripande strategier	11
Strategiområde 1	12
Insatsområden	12
Strategiområde 2	13
Insatsområden	13
Strategins genomförande	16
Ansvar för genomförande	17
Ansvarsfördelning	17
Uppföljning och lärande	17
Behov av komplettering	18
Källor	19

Förord

Allt fler människor står allt längre från arbetsmarknaden, samtidigt som både privat och offentlig sektor står inför stora kompetensförsörjningsutmaningar. Arbetsmarknaden genomgår en omfattande strukturomvandling som påverkas av globalisering, urbanisering och digitalisering. Sannolikt kommer dagens och framtidens invånare att behöva ställa om och byta arbete flera gånger under sitt yrkesverksamma liv. Detta innebär både utmaningar och möjligheter för individen och för samhället.

Arbetsmarknaden påverkas av många aktörer inom kommunen. En bra arbetsmarknad kännetecknas av en arbetskraft med relevant utbildning och företag med ett brett utbud av arbeten med varierande kravprofiler.

Oavsett konjunktur har många personer svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. De grupper som har svårast är personer med låg utbildningsnivå, utomeuropeiskt födda och personer med funktionsnedsättningar.

Svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden innebär också en svårighet att kvalificera sig för de statliga ersättningsystemen vid arbetslöshet eller sjukdom. För individer leder detta till en ekonomisk och social utsatthet som också drabbar barnen till de föräldrar som saknar inkomst.

Företag i sin tur är beroende av arbetskraft för att leva och växa. Att Katrineholms kommuns invånare har arbete och egen försörjning och att företagen har arbetskraft är en grundförutsättning för att vår kommun ska få en hållbar social och ekonomisk utveckling.

Att ha låg arbetslöshet och hög förvärvsfrekvens är en prioriterad samhällsekonomisk fråga. En nära samverkan mellan offentliga aktörer, med näringslivet och med den idéburna sektorn är en förutsättning både för att personer med behov av stöd ska finna en plats på arbetsmarknaden och för att företagen ska få sina behov av arbetskraft tillgodosedda.

För att kommunen ska arbeta effektivt med arbetsmarknadsfrågorna behövs både en tydlig viljeinriktning och en tydlighet i organisationen.

Inledning

Denna strategi formulerar kommunens ambitioner inom kompetensförsörjning och arbetsmarknad för att åstadkomma en tydlig styrning av arbetet. I strategin anges kommunens långsiktiga vision och målsättningar i fråga om kompetensförsörjning, arbetsmarknad och social hållbarhet och den utgör underlag för prioriteringar i kommunens arbete med dessa frågor. I strategin anges också utgångspunkter för hur den ska förverkligas.

Denna strategi är framtagen i syfte att komplettera kommunplanen och utgör tillsammans med övriga relevanta styrdokument den långsiktiga inriktningen för, i första hand, vuxen- och arbetsmarknadsnämndens, socialnämndens och bildningsnämndens ansvarsområden.

Strategin innehåller övergripande överväganden och riktlinjer som ska ge långsiktig stabilitet i det arbetsmarknadsstrategiska arbetet och är därmed ingen handlingsplan. När och hur olika konkreta insatser genomförs för att uppfylla strategin formuleras i kommunfullmäktiges årliga budget, i handlingsplaner och i de kommunala nämndernas årliga strategi- och budgetdokument samt i förvaltningarnas verksamhetsplaner.

Syfte

En inkluderande och hållbar arbetsmarknad är grunden till goda uppväxtvillkor och god folkhälsa. Den är också grunden för ett hållbart yrkesliv och ett socialt hållbart samhälle. Katrineholms kommun ska därför med gemensamma krafter bidra till att alla invånare ges goda förutsättningar att utvecklas och bidra till kompetensförsörjningen utifrån sin fulla potential.

Arbetsmarknadsfrågan är komplex. Denna strategi syftar till att förtydliga riktningen i kommunens arbetsmarknadsarbete genom att formulera en gemensam framtidssyn att kraftsamla kring, i linje med fullmäktiges mål och i riktning mot Katrineholms vision. Katrineholms kommuns arbetsmarknadsarbete ska utgöra en positiv kraft på arbetsmarknaden genom att vidareutvecklas både internt i kommunorganisationen och tillsammans med näringslivet.

Syftet med denna strategi är vidare att sätta ramarna för ett systematiskt och samordnat arbete i ovan nämnda förvaltningar och nämnder med fokus på att öka möjligheterna till sysselsättning för kommunens samtliga invånare i åldrarna 16 – 29 år som varken studerar eller arbetar samt invånare i åldrarna 30 – 65 år som är i behov av stöd för att klara sin försörjning.

Strategisk inriktning

Denna strategi ska kommunicera riktning och prioriteringsgrunder på ett sådant sätt att den i sin utformning hjälper medarbetare och politiker i sitt löpande beslutsfattande. Den ska vara till stöd i vilka vägval och beslut som behöver tas för att nå Katrineholms kommuns vision och mål.

Strategin ska inriktas på insatser som medverkar till att fler förbereds för att komma i arbete och/eller studier till grund för egen försörjning. För att kunna nå ett framgångsrikt arbete med arbetsmarknadspolitiken är samverkan mellan olika aktörer nödvändigt.

Strategiområde 1

Katrineholms kommun ska genom målmedvetna främjande och förebyggande insatser verka för att stärka kompetensförsörjningen och medverka till en stark arbetsmarknad med syfte att förebygga arbetslöshet.

Strategiområde 2

Katrineholms kommun ska genom åtgärdande insatser stödja personer som befinner sig i arbetslöshet och försörjningssvårigheter i deras strävan till arbete eller studier och därmed egen försörjning.

En djupare beskrivning av ovan nämnda strategiområden återges under kapitel "Övergripande strategier".

Målbild

Katrineholm är en attraktiv kommun där medborgarna genom utbildning och en stark arbetsmarknad ges bästa möjliga förutsättningar att skapa sin egen försörjning. Genom aktivt arbete med utbildningsinsatser, arbetsmarknadsinsatser och kompetensförsörjning för både privat och offentlig sektor, liksom utveckling av näringsliv och arbetsmarknad bidrar Katrineholm till utveckling av såväl kommunen som regionen.

Målgrupp

Den direkta målgruppen för denna strategi är personer i ålder 16 – 65 år som har behov av och rätt till stöd från kommunen att komma till studier, arbete och egen försörjning. För vissa personer kan stödet endast behövas initialt och för andra mer långvarigt. Prioriteringsordningen är i den ordning de presenteras nedan.

Unga 16 – 19 år

Den i särklass viktigaste förutsättningen för unga människor att komma in på arbetsmarknaden idag är fullföljd utbildning. För att förebygga ungdomsarbetslöshet och utanförskap tidigare och inte acceptera att unga upp till 20 år varken studerar, har praktik eller är i arbete ska arbetet bedrivas med en inriktning mot egen försörjning genom arbete och sysselsättning och ge målgruppen stöd att återgå till utbildning eller erhålla arbetspraktik.

Kommuner har ett lagstadgat ansvar för att arbeta aktivt med unga som varken studerar eller arbetar. Till de lagstadgade ansvarerna tillhör exempelvis det kommunala aktivitetsansvaret som omfattar unga i åldrar 16 – 19 år som saknar gymnasieexamen och inte befinner sig i studier (se kapitel Styrdokument).

Unga 20 – 29 år

Unga i åldern 20 – 29 år som varken arbetar, studerar eller är inskrivna i arbetsförmedlingens olika program befinner sig i en särskilt utsatt position och ska erbjudas särskilt stöd för att etablera sig i arbetslivet eller att fullfölja studier. Unga i målgruppen behöver inte uppbära försörjningsstöd för att vara berättigade till och omfattas av insatser i denna strategi.

Kommunen har i enlighet med socialtjänstlagen också ett ansvar att bevilja försörjningsstöd till unga vuxna som saknar andra möjligheter till försörjning och som utifrån individuella bedömningar har rätt att erhålla försörjningsstöd. Denna grupp deltar ofta i kommunala arbetsmarknadsinsatser eftersom de flesta kommuner villkorar biståndet med krav på aktivitet.

Vuxna 30 – 65 år som har försörjningsstöd

Målgruppen som omfattar personer i åldern 30 – 65 år med försörjningsstöd är en mångfacetterad grupp som står inför en rad olika utmaningar och har specifika behov som adresseras i denna strategi. Dessa individer representerar både män och kvinnor samt inkluderar både personer med och utan barn.

Gruppen har låg eller ingen inkomst, vilket gör dem beroende av försörjningsstöd för att klara vardagen. Utbildningsnivån inom gruppen är varierande men tenderar att vara låg. Många har varit arbetslösa under en längre tid, vilket har påverkat deras självkänsla och motivation negativt. En betydande del av gruppen har begränsad arbetslivserfarenhet eller besitter föråldrade arbetskunskaper, vilket ytterligare försvårar deras möjligheter att återvända till arbetsmarknaden.

Kommunen behöver i framtagande av program, handlingsplaner med mera, visa på en medvetenhet om att kvinnor i åldrarna 41–65 med försörjningsstöd utgör en betydande del av målgruppen.

Styrdokument

Följande avsnitt redogör för utgångspunkter och regelverk som avgränsar de insatser som denna strategi genererar inom arbete och studier

Agenda 2030

Mål 1: Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bland annat även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Mål 3: Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Mål 4: God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Kommunplan 2023 – 2026 Trygghet och framtidstro

Genom ett växande näringsliv och goda förutsättningar för såväl pendling som distansarbete ska den lokala arbetsmarknaden stärkas och sysselsättningen öka. Kommunen ska verka för en arbetsmarknad präglad av företagsamhet, jämställdhet och jämlikhet, där varje ny generation får en chans att forma sitt eget liv. Arbetslösheten ska minska, med sikte på att högst uppgå till riksnittet uppdelat på kön samt inrikes och utrikes födda.

Alla i arbetsför ålder ska ges möjlighet att arbeta, studera eller delta i andra utvecklande aktiviteter. Förmågan att arbeta och försörja sig är grunden för både självbestämmande och välfärd. Det gäller såväl individen som samhället. Arbete är inte livets mening, men för de allra flesta ger det innehåll, sammanhang och gemenskap. Den som har arbetsförmåga har ett ansvar att försörja sig själv och sin familj efter den förmågan. Samtidigt har kommunen en viktig roll att i

samverkan med andra aktörer skapa förutsättningar för dem som står längst från arbetsmarknaden att stegvis komma närmare en egen försörjning.

Skollag (2020:800)

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att varje kommun har ett särskilt ansvar för unga 16 – 19 år som inte har slutfört gymnasieskolan med gymnasieexamen. Det är ett lagstadgat uppdrag som regleras i skollagens (2010:800) kapitel 29 §9 och uttolkas i Skolverkets allmänna råd med kommentarer om kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar.

Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att hemkommunen löpande ska hålla sig informerad om hur ungdomar som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta samt erbjuda åtgärder utifrån de individuella behoven. Åtgärderna ska i första hand leda till slutförda gymnasiestudier. Aktivitetsansvaret gäller året runt och är inte begränsat till skolterminerna.

Kommunernas aktivitetsansvar omfattar ungdomar som har fullgjort sin skolplikt, men som inte har fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på gymnasieskola med examensbevis eller anpassad gymnasieskola med gymnasiebevis eller motsvarande utbildning med godkänt resultat. Det innebär till exempel att ungdomar som erhåller studiebevis från gymnasieskolan omfattas av aktivitetsansvaret.

I Skollagen (2020:800) kapitel 29, §9 står det att läsa följande:

”En hemkommun ska löpande under året hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen är sysselsatta som

- 1. inte har fyllt 20 år,*
- 2. har fullgjort sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt,*
- 3. inte genomfört utbildning i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning,*
- 4. inte har en gymnasieexamen,*
- 5. inte har ett gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola, och*
- 6. inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan med godkänt resultat.*

Hemkommunen ska erbjuda de ungdomar som avses i första stycket lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som avses i första stycket.”

Socialtjänstlag (2001:453)

I socialtjänstlagen, kapitel 4, 4 § står det att läsa följande:

4 § Socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Socialnämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket. Lag (2013:421).

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade²

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ger personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismliknande tillstånd eller med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, rätt till daglig verksamhet.

Lagen är tydlig med att den dagliga verksamheten ska erbjuda den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap. Ett övergripande mål med insatsen är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete.

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) ska socialnämnden medverka till att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får en meningsfull sysselsättning. Det kan till exempel göras i form av dagverksamhet/sysselsättning eller uppsökande och informerande verksamhet.

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

I lagen om vissa kommunala befogenheter, kapitel 3, 1 §, står det att läsa följande:

1 § Kommuner får bedriva näringsverksamhet i syfte att ge personer med funktionshinder anställning om de inte i tillräcklig omfattning inom kommunen kan få lämpliga anställningar på annat sätt samt under förutsättning att

1. verksamheten är anordnad så att den är särskilt lämpad för sysselsättning av personer med funktionshinder, och
2. anställning i verksamheten sker efter anvisning av Arbetsförmedlingen eller, efter Arbetsförmedlingens medgivande, av den eller de nämnder som avses i 2 kap. 4 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453).

Vidare står det i kapitel 6, 2 §:

Kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En sådan överenskommelse får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen till kommunen.

² Insatser för denna målgrupp beskrivs inte i detta dokument. Istället läggs fokus på denna målgrupp i Social- och omsorgsförvaltningens handlingsplaner och program.

Övergripande strategier

Katrineholms strategiska arbete med kompetensförsörjning och arbetsmarknad har som generell inriktning att bidra till att skapa förutsättningar för att kommunens invånare kan försörja sig själva och leva ett socialt hållbart liv.

I denna strategi är inriktningen att i första hand bidra till att skapa bästa möjliga förutsättningar för Katrineholms kommuns invånare till egen försörjning. Detta sker i första hand genom tillgång till kvalitativ och relevant utbildning och god tillgång till arbete. Strategin ska därigenom också medverka till att stödja kompetensförsörjningen lokalt och regionalt inom privat och offentlig sektor.

Strategin är uppbyggd i två huvuddelar. Det första strategiområdet är av generell karaktär och har i huvudsak ett samhälls- och organisationsperspektiv som gäller generellt för olika målgrupper. Här tas i första hand sikte på generella och förebyggande insatser som ingår i kommunens utvecklingsansvar.

Dock visar analys av insamlade underlag att det finns anledning att utveckla särskilda, riktade och åtgärdande insatser som minskar risker för långvarigt utanförskap och som stärker grupper och personer med svag utbildningsbakgrund.

Den andra delen av strategin har därför mer ett individperspektiv och syftar till att, utifrån kommunens ansvar, bidra till att avhjälpa de problem som uppstår för kommuninvånare som av olika skäl upplever hinder för egen försörjning. En viktig strävan är att invånare som idag står utanför arbetsmarknaden i högre grad ska kunna få tillgång till den lokala och regionala arbetsmarknaden.

Fokus läggs därför på de individer, särskilt unga, som står utanför eller riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden.

Strategin ska i detta sammanhang främst inriktas på insatser som medverkar till att fler rustas för att kunna delta i arbetslivet och/eller studier till grund för egen försörjning. Här bör ett arbetsmarknadsperspektiv gälla och avgränsning göras gentemot kommunens roll i försörjningshänseende i de fall där arbete kan ses som ett mindre realistiskt alternativ för egen försörjning på grund exempelvis individens ålder. Beaktas bör dock att arbetsmarknadspolitik i huvudsak är ett statligt ansvar och kommunen ska så långt möjligt komplettera och inte överta detta ansvar.

Strategiområde 1

Katrineholms kommun ska genom målmedvetna främjande och förebyggande insatser verka för att stärka kompetensförsörjningen och medverka till en stark arbetsmarknad med syfte att förebygga arbetslöshet.

Insatsområden

Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och bildningsnämnden ska aktivt verka för:

- särskilda insatser för unga för att öka deltagandet i studier inom både yrkesinriktade och högskoleförberedande gymnasieprogram för att uppnå ökad examinationsgrad
- särskilda insatser för att skapa förutsättningar för fler barn och unga att fullfölja sina studier
- en ändamålsenlig organisation för att ta det kommunala aktivitetsansvaret
- välutvecklat arbete med såväl den vida som den snäva studie- och yrkesvägledningen
- ökade kontakter med universitet, högskolor och yrkeshögskolor för kompetensförsörjning till privat och offentlig sektor
- väl fungerande vuxenutbildning som svarar mot kompetensbehov, exempelvis yrkesvux, inom privat och offentlig sektor såväl som mot individers behov och önskemål
- ökat samarbete mellan gymnasieskola inklusive anpassade skolformer och vuxenutbildning
- ökad möjlighet till eftergymnasial utbildning på plats i kommunen
- att sociala hänsyn beaktas i kravspecifikationer i samband med upphandling och kommunala utvecklingsprojekt

Befolkningen i Katrineholms kommun har jämfört med riket en lägre utbildningsnivå, vilket visas i högre andel invånare med högst grundskola och lägre andel med eftergymnasial utbildning. Samtidigt kräver allt fler yrken minst gymnasieexamen för att en person ska ha möjlighet att få en anställning.

En grupp som är särskilt utsatt är unga med svag utbildningsbakgrund som inte kan etablera sig på arbetsmarknaden. Dessa löper hög risk för långvarig arbetslöshet och utanförskap. En av de viktigaste strategiska insatserna är därför att arbeta för en ökad övergång från grundskola till gymnasieskola och ökad examinationsgrad från såväl yrkesinriktade program som från högskoleförberedande program och anpassade skolformer, så att fler ungdomar fullgör gymnasieutbildning och därmed blir bättre rustade för arbetslivet.

Kommunen ska främja livslångt lärande och utveckling av utbildningsinfrastrukturen. Barn, unga och vuxna ska ges såväl teoretisk som praktisk kunskap om arbetsmarknaden, kombinerad med studie- och yrkesvägledning för att kunna göra välgrundade val avseende utbildning och arbete. Kommunen ska inom skolan på alla nivåer öka elevernas kunskap om och

intresse för entreprenörskap och på så sätt långsiktigt gynna utveckling och tillväxt.

En god regional samverkan mellan kommuner är ett viktigt medel för att kostnadseffektivt planera för utbudet av utbildningar. För att trygga behovet av kompetens i den kommunala organisationen och i Katrineholms näringsliv ska ökad samverkan eftersträvas med universitet och annan högre utbildning. Genom fortsatt utveckling av samverkan mellan Campus och universitet och yrkeshögskolor kan också övergångarna ökas till eftergymnasial utbildning.

Ett annat viktigt verktyg för ökad kompetensförsörjning är den kommunala vuxenutbildningen. I enlighet med den av riksdagen våren 2020 beslutade förändringen av inriktningen inom vuxenutbildningen ska starkt fokus ligga på att utveckla utbildningar som svarar upp mot arbetslivets behov av kompetens.

Inte minst ska satsning på ökade kunskaper i svenska prioriteras för de grupper där svenska språket saknas eller är bristfälligt. Katrineholms kommun ska också medverka till att utveckla utbildningsprogram som svarar upp mot enskildas behov av kompletterande utbildning, liksom medverka till omorientering och nya vägval i arbetslivet.

Ett livslångt lärande ska erbjudas i kommunen för att personer som vill ska kunna komma vidare i sin karriär och därmed också lämna plats i ingångsyirken för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Utbudet av högskole- och yrkeshögskoleutbildningar ska kontinuerligt ses över och det ska vara enkelt att delta i eftergymnasial utbildning. En tät dialog ska hållas med näringslivet och offentlig sektor så att utbildningen som erbjuds är relevant både för kompetensuppgredning och kompetensväxling. Arbetskraft med rätt kompetens är en förutsättning för att företagen ska kunna växa och långsiktigt vidareutveckla sin verksamhet i kommunen.

Kommunen bör även i samband med upphandling av olika tjänster och i kommunala utvecklingsprojekt ta fram kravspecifikationer med sociala hänsyn och för ökad inkludering.

Strategiområde 2

Katrineholms kommun ska genom åtgärdande insatser stödja personer som befinner sig i arbetslöshet och försörjningssvårigheter i deras strävan till arbete eller studier och därmed egen försörjning.

Insatsområden

Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och bildningsnämnden ska aktivt verka för:

- ett välfungerande administrativt och operativt arbete med det kommunala aktivitetsansvaret för unga i åldrar 16 – 19 år
- välutvecklat arbete med den snäva studie- och yrkesvägledningen
- väl fungerande arbetssätt som stödjer individens behov av insatser för att uppnå en ökad förmåga till etablering på arbetsmarknaden

- effektiva, sömlösa flöden mellan olika förvaltningar i syfte att göra skyndsamma kartläggningar av behov av insatser på individnivå
- att identifiera, skapa och erbjuda en bred palett av insatser som matchar individens förutsättningar och arbetsmarknadens behov
- att på individnivå arbeta med tydligt identifierade tidsbestämda insatser som regelbundet utvärderas och justeras utifrån det givna utfallet
- anskaffande av praktikplatser och vid behov anpassade arbeten inom både privat och offentlig sektor
- att aktivera personer som har arbetsförmåga och är beroende för försörjningsstöd
- att bedriva verksamhet i egen regi för att säkerställa att invånare som befinner sig långt från arbetsmarknaden kommer i meningsfull sysselsättning som bidrar till kommunnyttan
- utveckling av fungerande nätverk mellan individer och andra aktörer inom arbetsmarknad och utbildning
- kontinuerligt kompetensutveckla berörda personalgrupper i syfte att rusta organisationen och möjliggöra genomförandet av arbetet med hela uppdraget

Arbetslöshet är en ökande faktor bakom att en stor andel av kommunens invånare saknar försörjningsmöjligheter, vilket utöver problem för berörda invånare och deras familjer, innebär ökande kommunala kostnader för försörjningsstöd. En särskilt oroande tendens är att allt fler unga vuxna saknar egna försörjningsmöjligheter, oftast relaterat till arbetslöshet och ofullständiga studieresultat. För att motverka detta finns inom kommunen särskilda insatser riktade till personer med försörjningshinder som är kopplat till svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Processer finns redan som fortlöpande utvecklas för att öka den enskildes möjlighet till övergång från arbetslöshet till arbete och/eller studier och på sikt en egen försörjning. Dessa insatser har ofta ett individperspektiv som utgångspunkt och syftet är att finna vägar för den enskilde att såväl komplettera sin utbildning i fråga om språk och andra färdigheter, som skapa kontakter och nätverk som underlättar inkludering och ett aktivt medborgarskap.

Då individer har olika förmåga behövs individuellt anpassade insatser och vissa behöver vara av förberedande karaktär. För personer som av Arbetsförmedlingen inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande ska individuellt utformade insatser erbjudas för att öka självförtroende, motivation och förmåga i syfte att rusta personer för arbetsmarknaden. Kommunen ska själv erbjuda platser, men samverkan ska eftersträvas med både näringslivet och ideella aktörer för att förhindra inlåsningseffekter.

Utöver insatser som riktar sig till den enskilde med försörjningshinder finns fungerande strukturer och arbetsätt för utveckling av nätverk, praktikplatser, anpassade arbeten, vilka ska utvecklas och förstärkas. Tidigare uppbyggda arbetsätt och överenskommelser med externa parter ska underhållas och inkluderas i det samlade arbetet med Katrineholms kommuns insatser.

Kommunens samtliga förvaltningar ska även vara en god förebild när det gäller tillhandahållande av praktikplatser. Inom kommunen bör särskilt också uppmärksammas möjligheterna att som arbetsgivare bidra till utveckling av arbetsmarknad och sysselsättningsmöjligheter för de som hamnar i arbetslöshet och svårighet att försörja sig.

Katrineholms kommun har i sin egen organisation ett stort behov av rekrytering av kompetens på olika nivåer och bör utveckla metoder för att i samverkan med utbildningsinsatser kompetensutveckla personer i arbetslöshet till medarbetare i kommunen.

Vidare behöver bildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen tillsammans ta fram arbetssätt och metoder för en skyndsamt kartläggning av individens behov av insatser som leder till sysselsättning. Insatserna ska i möjligaste mån vara individanpassade och tidsbestämda med tydliga ramar för uppföljning, utvärdering och justering vid behov.

Då utbildning är en avgörande faktor för att komma in på arbetsmarknaden ska arbetslösa individers utbildningsnivå klargöras och alltid beaktas vid val av insatser. Möjlighet att delta i vuxenutbildning på grund- och gymnasial nivå samt möjlighet till utbildning på folkhögskola ska särskilt uppmärksammas och underlättas. Möjlighet att delta i studier på deltid och i kombination med andra aktiviteter ska undersökas särskilt för personer med låg utbildningsnivå.

Unga i åldrar 16 – 29 år som saknar gymnasieexamen och som varken studerar eller arbetar ska vara en särskilt prioriterad grupp. En av de viktigaste faktorerna för hur en ung människas liv kommer att utvecklas är utbildning. En ungdom som aldrig har påbörjat, har avbrutit eller inte fullföljt sin gymnasieutbildning eller motsvarande riskerar att hamna i en situation där vägen till vidareutbildning eller arbete begränsas. Vidare är för utanförskap och psykisk ohälsa, som i sin tur kan medföra kostnader för såväl individen, dess anhöriga och samhället, hög.

Därför är det av största vikt att insatser för ungdomar sätts in, så att ungdomarnas utvecklingsprocess kan fortgå utan längre avbrott. Det är också viktigt att insatser som görs tar sin utgångspunkt i ungdomarnas behov, förutsättningar och mål samt i arbetsmarknadens behov.

Strategins genomförande

Denna strategi anger kommunens uppdrag i fråga om invånare i åldrar 16 – 65 år som varken arbetar eller studerar. Grundläggande för genomförandet av denna strategi är att arbetsmarknadspolitiken även fortsättningsvis är ett statligt ansvar.

Kommunen ska komplettera och inte ta över statens (Arbetsförmedlingens) roll som även fortsättningsvis är myndighetsutövning, arbetsmarknadspolitiska bedömningar, registrering av arbetssökande, upphandling och säkerställande av privata aktörers funktion, med mera.

Strategins förverkligande är helt beroende av en väl fungerande samverkan både internt inom kommunens olika nämnder och förvaltningar och med externa aktörer som Arbetsförmedlingen, det lokala och regionala näringslivet, ideell sektor, regionala samverkansorganisationer, högskolor och universitet, med flera. Detta arbete samordnas av Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden.

För det operativa arbetet med strategins förverkligande är det av största vikt att

- klargöra avgränsningar, roller och ansvar mellan olika nämnder, förvaltningar och enheter
- tilldela en förvaltning ett övergripande samordningsansvar
- utveckla de interna samverkansformerna

Inom ramen för pågående verksamhet har ett flertal aktiva insatser och samverkansgrupper utvecklats med ambition att öka samordningen mellan förvaltningar och enheter och öka insatsers effekter. I samband med att denna strategi förverkligas ska nuvarande arbetsformer och samverkansorganisationer ses över för ett effektivt genomförande med tydlig resultatuppföljning.

Katrineholms kommun ska med utgångspunkt från denna strategi i samverkan med offentliga och privata externa aktörer vidareutveckla metoder och arbetssätt för att förverkliga strategins intentioner. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot utvecklingssamverkan med

- det lokala och regionala näringslivet, regionen samt ideell sektor
- universitet, högskolor, yrkeshögskolor, folkhögskolor och andra utbildningsanordnare
- andra kommuner och regionala samverkansorgan
- Arbetsförmedlingen och de aktörer som upphandlas av dem samt andra statliga myndigheter

En förutsättning för framgångsrikt arbete med genomförandet av strategin är ett nära och aktivt samarbete med kommunala arbetsgivare, näringslivet och dess organisationer. Det finns redan ett flertal arbetsformer etablerade, så som programråd inom gymnasieskolan, praktikplatser, företagarräffar, rekryteringsmässor med mera. Dessa former ska fortsätta att utvecklas med utgångspunkt i denna strategi.

Ansvar för genomförande

Respektive nämnd ansvarar för att beakta denna strategi och för att program upprättas för att nå de övergripande målen. Detta ska konkretiseras i handlingsplaner som i nästa steg implementeras i respektive verksamhetsform.

Målsättningen ska vara att tydliggöra de delmål och aktiviteter som planeras för att uppnå strategin och att uppnå så optimal effekt som möjligt av kommunens handlande. Respektive nämnd ska löpande analysera enskildas behov och verksamheternas resultat i förhållande till strategin.

Ansvarsfördelning

En explicit och väldefinierad ansvarsfördelning är en förutsättning för ett resursoptimerat och kvalitetsdrivet arbete med arbetsmarknadsinsatser. För att skapa en stödjande helhet kring individen krävs ofta samtidiga insatser från olika aktörer och ansvarsområden, varför samverkan mellan dessa är avgörande i syfte att uppnå det optimala resultatet för såväl individen som kommunen.

Ansvarsområdena och uppdragen för nämnderna inom Katrineholms kommun framgår dels av respektive reglemente, dels av nämndernas budget.

Uppföljning och lärande

Varje förvaltning ska följa upp och rapportera sitt arbete i denna fråga vid ordinarie delåruppföljning och helårsredovisning. Genom regelbundna lärandeforum ska varje verksamhets erfarenheter delges, vilket ligger till grund för lärande och fortsatt utvecklingsarbete. Arbetsgruppen, ledd av verksamhetschef för gymnasieskola, vuxenutbildning och arbetsmarknad, ansvarar för att samordna uppföljningen.

Aktualitetsprövning av strategin ska göras vid ny mandatperiod, lagändringar eller vid behov. I samband med revideringen ska även nämndernas handlingsplaner revideras.

Behov av komplettering

Respektive förvaltning i Katrineholms kommun ska utveckla erforderliga handlingsplaner för förverkligande av denna strategis intentioner. Detta då strategin endast anger de långsiktiga riktlinjerna för arbete med de aktuella frågorna. Samtidigt poängteras behovet av ökad samordning och klarare definiering av uppdrag, ansvarsområden och avgränsningar av kommunens uppdrag.

Den huvudsakliga konkretiseringen av genomförandet av strategin ska inkluderas i ordinarie genomförandestrategier och verksamhetsplaner inom respektive förvaltning. Utöver detta finns behov av att vissa specifika handlingsplaner tas fram för vidare konkretisering av strategins genomförande.

För specifika utvecklingsområden och satsningar kan också särskilda handlingsplaner behöva utvecklas. Detta kan gälla såväl i särskilda satsningar som där likartade verksamheter genomförs på flera håll i de kommunala förvaltningarna och där behov av att stärka koncerngemensamma planer identifieras. Sådana handlingsplaner ska utvecklas om och när det identifieras behov för att stärka förverkligandet av strategin och vara baserade på den fördjupade analysen av de identifierade behoven. Handlingsplanerna ska beskriva vilka insatser som ska genomföras och innehålla tidsatta och mätbara mål för insatserna samt hur dessa ska följas upp. Det är av yttersta vikt att samtliga insatser så långt det är möjligt vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Målsättningarna ska konkretiseras från *vad* som ska göras till *hur* det ska göras, samt vem eller vilka som har ansvar. För att ta steget till en sådan konkretisering är samarbete och samverkan med aktörerna inom området avgörande.

Exempel på planer som kan behöva tas fram är:

- Plan för övergång och samverkan mellan grundskolan och gymnasieskola
- Plan för fullföljd utbildning
- Plan för samordnat arbete för feriejobb och praktikplatser
- Plan för utveckling av samverkan med yrkeshögskolor, högskolor och universitet
- Plan för samverkansöverenskommelse med näringslivet

Källor

Agenda 2030. (2015). Regeringen

Tillgänglig på Internet:

[Agenda 2030 för hållbar utveckling - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491313/1/Agenda-2030-for-hallbar-utveckling)

Arbetsförmedlingen. *Stöd för dig som är arbetslös*

Tillgänglig på Internet:

[Stöd A-Ö - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](https://www.arbetsformedlingen.se/stod-a-o)

Förordning (2006:39) om register och dokumentation vid fullgörandet av kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar

Tillgänglig på Internet:

[Förordning \(2006:39\) om register och dokumentation vid fullgörandet av kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/forordning-2006-39-om-register-och-dokumentation-vid-fullgorandet-av-kommunernas-aktivitetsansvar-for-ungdomar)

Katrineholms kommun. (2023). *Trygghet och framtidstro – Kommunplan 2023 – 2026*. Katrineholm

Tillgänglig på Internet:

<https://www.katrineholm.se/download/18.2bd05313167840de134409a/1547105253957/Kommunplan%202019%202022.pdf>

Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd. (1944) Regeringen

Tillgänglig på Internet:

[Lag \(1944:475\) om arbetslöshetsnämnd | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/lag-1944-475-om-arbetsloshetsnamnd)

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. (2009) Regeringen

Tillgänglig på Internet:

[Lag \(2009:47\) om vissa kommunala befogenheter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/lag-2009-47-om-vissa-kommunala-befogenheter)

Region Sörmland. (2020) *Målsättningar för kompetensförsörjning*

Tillgänglig på Internet:

[Målsättningar för kompetensförsörjning \(utvecklasormland.se\)](https://www.utvecklasormland.se/malsattningar-for-kompetensforsorjning)

Skollagen (2010:800). (2010) Skolverket

Tillgänglig på Internet:

<https://www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar>

Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar. (2016). Skolverket

Tillgänglig på Internet:

[Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar - Skolverket](https://www.skolverket.se/allmanna-rad-och-kommentarer/kommunernas-aktivitetsansvar-for-ungdomar)

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm, Sverige: Socialdepartementet.

Tillgänglig på Internet:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453

SKOLFS 2015:61. *Skolverkets föreskrifter om innehållet i dokumentationen av insatser för de ungdomar som omfattas av kommunernas aktivitetsansvar*

Tillgänglig på Internet:

[Föreskrifter, SKOLFS - Skolverket](#)

SKOLFS 2015:28. *Skolverkets föreskrifter om insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret*

Tillgänglig på Internet:

[Föreskrifter, SKOLFS - Skolverket](#)

Sveriges kommuner och regioner. (2021) *Kommunal arbetsmarknadsstatistik*

Tillgänglig på Internet:

[Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2021 \(skr.se\)](#)